

Comunicat de presă

Sponsorizare și voluntariat pentru promovarea patrimoniului istoric local

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța (MINAC) anunță cu deosebită apreciere încheierea unui parteneriat care contribuie semnificativ la promovarea patrimoniului istoric local și consolidarea relației cu comunitatea din regiune. Proiectul a fost realizat în colaborare cu SC PSS – Prosoft Solutions SRL București și Asociația pentru Patrimoniu „Pontos” Constanța și a urmărit modernizarea infrastructurii Complexului Muzeal „Tropaeum Traiani” – Adamclisi, precum și creșterea calității experienței oferite vizitatorilor.

În cadrul acestui parteneriat au fost amplasate două panouri explicative exterioare în zona Monumentului Triumfal, iar parcul din proximitatea acestuia a fost reamenajat prin plantarea de arbori tineri, ca măsură de refacere a vegetației afectate de incendiul din vara acestui an. Totodată, traseul principal de vizitare al cetății romane a fost dotat cu bănci și coșuri de gunoi, contribuind astfel la confortul și buna orientare a publicului.

Centrul Cultural al Complexului Muzeal „Tropaeum Traiani”, loc în care sunt organizate activități educative pentru copii, a fost echipat cu mobilier nou – mese, scaune și dulapuri – pentru desfășurarea în condiții optime a atelierului lunar „Micul Arheolog”, derulat în beneficiul celor mici din Adamclisi și din localitățile învecinate.

Aceste îmbunătățiri au fost posibile datorită unei sponsorizări generoase oferite de SC PSS – Prosoft Solutions SRL București și al sprijinului acordat de Asociația pentru Patrimoniu „Pontos” Constanța și au fost implementate în perioada 3–5 octombrie 2025, cu ajutorul voluntarilor implicați în proiect.

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța mulțumește public partenerilor săi pentru implicare și pentru exemplul oferit în susținerea valorilor culturale și a patrimoniului istoric dobrogean. Astfel de inițiative reprezintă un model de bune practici în ceea ce privește colaborarea dintre mediul privat, societatea civilă și instituțiile publice, în beneficiul comunității și al generațiilor viitoare.

Complexul muzeal „Tropaeum Traiani” Adamclisi

1. MONUMENTUL TRIUMFAL „TROPAEUM TRAIANI”

Monumentul de la Adamclisi este unul dintre cele mai importante monumente antice ale României, fiind construit între anii 106-109 pentru a celebra victoria armatei romane împotriva unei alianțe militare a dacilor lui Decebal cu alte triburi, inclusiv germanice, în ultima parte a primului mare război daco-roman din anii 101-102.

Monumentul Triumfal este o construcție arhitectonică cheie a artei imperiale romane provinciale, fiind realizat după un proiect al renumitului arhitect Apollodor din Damasc. El face parte dintr-un ansamblu comemorativ unitar alcătuit din: monument, mormântul tumular și altarul funerar.

Forma vizibilă azi a monumentului este rezultatul unei restaurări finalizate în anul 1977, apropiată de forma și dimensiunile originale.

2. TUMULUL SAU MAUSOLEUL

La aproximativ 100 m nord de Monumentul triumfal se află o movilă de pământ, înaltă de 2,50 m și cu diametrul de aproximativ 20 m. Tumulul sau Mausoleul a fost construit imediat după ce a fost ridicat altarul, în cursul anului 102 p. Chr.

Nu este exclus ca mormântul să fi aparținut comandantului roman căzut în lupta cu dacii, care, cu prețul vieții sale, a decis victoria din anul 102. Urna de incinerare cu resturile aceluia praefectus castrorum a fost distrusă și pierdută, cel mai probabil în urma intervențiilor căutărilor de comori. Printre materialele arheologice descoperite aici amintim piese arhitectonice, fragmente ceramice de epocă romană imperială, vârfuri de săgeți de fier etc. (datate de la sfârșitul secolului I p. Chr. și până la începutul secolului al II-lea p. Chr.).

3. ALTARUL FUNERAR MILITAR

Pe același platou de la Adamclisi, la 250 m de Monumentul triumfal, spre est (în exteriorul incintei) se află altarul funerar dedicat celor aproximativ 3800 de soldați romani căzuți pe câmpul de luptă. Ca membri ai unor unități de luptă sunt amintiți pretorienii, legionarii, soldați care își încheiaseră stagiul militar, dar au fost reținuți din cauză de necesitate urgentă, precum și auxiliarii. De asemenea, este prezentă o inscripție dedicată împăratului și luptătorilor, păstrată fragmentar în muzeul din localitate.

Cu litere ceva mai mici, se păstrează un text din care aflăm informații despre un ofițer superior de rang înalt (praefectus castrorum) care a căzut în luptele cu dacii, din care reiese că era născut la Pompeii și că, ulterior, a locuit la Neapolis (astăzi orașul Napoli, din Italia). Starea de conservare precară a monumentului a făcut ca săpăturile arheologice din interiorul altarului să nu poată evidenția posibilitatea existenței unei camere funerare. Cercetările au relevat vase fragmentare specifice epocii imperiale romane (de la sfârșitul secolului I p. Chr. și începutul secolului al II-lea p. Chr.), lucrate pe roată (ceramică de lux, ceramică fină de masă și ceramică comună de bucătărie).

Este cel mai vechi dintre cele trei monumente prezente aici, a fost construit în 102 p. Chr. și distrus încă din antichitatea târzie. În prezent, fragmentele descoperite la altar de cercetători pot fi văzute în muzeul din localitate.

Monumentul este singurul obiectiv din cele trei care a fost reconstituit.

Ansamblul celor 3 monumente / The ensemble of the 3 monuments

- 1 Monumentul Triumfal / The Triumphal Monument
- 2 Tumulul / Tumulus
- 3 Altarul funerar / The funeral altar

Acest panou a fost realizat cu sprijinul financiar al PSS - Prosoft Solutions S.R.L.

1. THE TRIUMPHAL MONUMENT

The Monument at Adamclisi is one of the most important ancient monuments in Romania, built between the years 106-109 to celebrate the victory of the Roman army, following the military diversions coordinated by the Dacians and their allies during the final stage of the first great Dacian-Roman war of 101-102.

The Triumphal Monument is a key architectural construction of provincial Roman Imperial art, created after a design by the renowned architect Apollodorus of Damascus. It is part of a unified commemorative ensemble composed of the monument itself, the tumular tomb, and the funerary altar.

The monument's visible form today is the result of a restoration completed on site in 1977, which closely follows its original shape and dimensions.

2. THE TUMULUS OR MAUSOLEUM

About 100 meters north of the Triumphal Monument lies an earthen mound, 2.5 meters high and with a diameter of approximately 20 meters. The Tumulus, or Mausoleum, was built immediately after the altar was erected, during the year 102 AD.

It is not excluded that the tomb belonged to a Roman commander who fell in battle against the Dacians and, at the cost of his life, secured the victory of 102. However, the cremation urn containing the remains of that praefectus castrorum was destroyed and lost due to the interventions of treasure hunters. Among the archaeological materials discovered are architectural pieces, fragments of Roman Imperial-era pottery, iron arrowheads, and others (dating from the late 1st century AD to the early 2nd century AD).

3. THE MILITARY FUNERAL ALTAR

On the same plateau at Adamclisi, about 250 meters east of the Triumphal Monument (outside the enclosure), lies the funerary altar dedicated to the approximately 3800 Roman soldiers who fell on the battlefield. Mentioned as members of the fighting units are praetorians, legionaries, soldiers who had completed their military service but were retained due to urgent necessity, and auxiliaries. There is also an inscription dedicated to the emperor and the warriors, preserved in fragments in the local museum.

In slightly smaller letters, information has been preserved about a high-ranking officer (praefectus castrorum) who fell in battle against the Dacians, revealing that he was born in Pompeii and later lived in Neapolis (today Naples, Italy). The poor state of preservation of the monument prevented archaeological excavations inside the altar from revealing whether a funerary chamber once existed. Research, however, uncovered fragmentary vessels typical of the Roman Imperial era (from the late 1st century AD to the early 2nd century AD), made on the potter's wheel (luxury ceramics, fine tableware, and common kitchen pottery).

It is the oldest of the three monuments present here, built in 102 AD and already destroyed by Late Antiquity. Today, the fragments discovered at the altar by researchers can be seen in the local museum.

The monument is the only one of the three that has been reconstructed.

Complexul muzeal „Tropaeum Traiani” Adamclisi

1. Monumentul triumfal Tropaeum Traiani

Monumentul a fost inaugurat în anul 109 pentru a celebra victoria obținută a romanilor împotriva dacilor, getilor și aliaților lor. A fost ridicat pe locul unei bătălii decisive de la sfârșitul primului război daco-roman. La acel moment, teritoriul aparținea provinciei romane Moesia Inferior. Inscripția monumentului conținea dedicația împăratului Traian către Mars Ultor – Marte „Răzbunătorul”. Monumentul Triumfal a fost considerat de unii istorici ca fiind „actul de naștere datat în piatră al poporului român” și o sursă importantă de informații cu privire la istoria antică a României, așa cum reiese din analiza metopelor, organizate câte 9 pe 6 segmente. Toate cele 6 segmente au în centru metopa „imperială”, care îl reprezintă pe împăratul Traian în ținută de campanie sau civilă. În perioada Dobrogei otomane, monumentul era cunoscut sub denumirea de „Adam Kilise”, însemnând „Biserica Omului”.

2. Muzeul Tropaeum Traiani

Odată cu restaurarea Monumentului în 1977, piesele originale au fost aranjate în muzeul din localitate, tot atunci inaugurat. Se pot vedea între altele, dispuse la etaj și parter în două registre paralele, toate reliefulurile figurate și decorative ale Monumentului Triumfal, Trofeul original și statuile care îl flancau, precum și Trofeul simbolic imitându-l pe cel original și aflat, potrivit descoperirilor, montat la poarta de est a orașului antic. Celelalte exponate sunt constituite de colecțiile ceramice (vase aparținând culturii Hamangia, ceramică getică, amfore grecești, romane și bizantine), opaițe, podoaabe, fragmente de apeducte, sculpturi, documente epigrafice.

3. Cetatea Tropaeum Traiani

Încadrat cronologic în intervalul secolelor I-VI, orașul roman Tropaeum Traiani se află în sud-vestul Dobrogei, la jumătatea drumului dintre Dunăre și Marea Neagră. Numele lui este legat de Monumentul Triumfal ce se găsește în apropiere, la 800 m spre est. Cercetările cele mai recente arată că orașul a fost ridicat în timpul împăratului Traian, după al doilea război daco-roman, pe locul unei așezări autohtone. Pe parcursul a șase secole de existență așezarea va evolua de la o structură urbană tradițională romană, înglobând, în forma sa finală, elemente ale vieții creștine (basilici). Ruinele astăzi vizibile aparțin mai ales acestei perioade. Două străzi monumentale, flancate de portice, patru basilici creștine, o basilică civilă și alte construcții, toate apărute de masivul zid de incintă.

1. "Tropaeum Traiani" Triumphal Monument

The monument was inaugurated in 109 to celebrate the hard-won victory of the Romans against the Dacians, Getae and their allies. It was erected on the site of the decisive battle, which took place at the end of the first Dacian-Roman war, that took place in Moesia Inferior province. The monument's inscription contained the dedication of emperor Trajan to Mars Ultor – Mars the Avenger. The Triumphal Monument is considered to be "the birth certificate carved in stone of the Romanian people" and an important source of information about the ancient history of Romania, revealed through its metopes, arranged in groups of 9 on 6 segments. Each of the 6 segments has at its center the "imperial" metope, depicting Emperor Trajan in either military or civilian attire. During the period of Ottoman rule in Dobruja, the monument was called "Adam Kilise", meaning "The Church of the Man."

2. "Tropaeum Traiani" Museum

With the restoration of the monument in 1977, the original pieces were arranged in the local museum, also inaugurated at that time. On the ground floor and upper level, displayed in two parallel registers, one can see all the figurative and decorative reliefs of the Triumphal Monument, the original Trophy along with the statues that flanked it, as well as the symbolic Trophy imitating the original, which, according to discoveries, was mounted at the eastern gate of the ancient city. Other exhibits include ceramic collections (vessels from the Hamangia culture, Getic pottery, Greek, Roman, and Byzantine amphorae), oil lamps, jewelry, fragments of aqueducts, sculptures, and epigraphic documents.

3. "Tropaeum Traiani" Fortress

Dated between the 1st – 6th centuries AD, the Roman city of Tropaeum Traiani is located in the southeastern Dobrogea, half way between the Danube and the Black Sea. Its name is linked to the Triumphal Monument found nearby, 800 m to the east. Most recent research demonstrate that the city was built by Trajan after the second Dacian-Roman war, on the site of a former indigenous settlement. During its 6 centuries of existence, the settlement evolved from a traditional urban Roman community to a Christian one. The ruins, which are still visible today, belong mainly to this period: two monumental streets, flanked by porticos, four Christian basilicas, a civil basilica and other constructions, all protected by the massive enclosure wall.

